

Stredná odborná škola, Farského 9, 851 01 Bratislava

Smernica riaditeľa školy č. 2/2009 Postupy pri prevencii a riešení šikanovania v SOŠ Farského 9, Bratislava

V súlade s metodickým usmernením MŠ SR č. 7/2006-R k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach

v y d á v a m

túto smernicu.

Podľa metodického usmernenia MŠ SR č. 7/2006-R k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach s účinnosťou od 1. apríla 2006 rozumieme pod šikanovaním akékoľvek správanie žiaka a skupiny, ktorých zámerom je ublíženie inému žiakovi alebo žiakom, prípadne ich ohrozovanie alebo zastráňovanie. Ide o cielené a opakované použitie násillia voči žiakovi, ktorý sa nemôže alebo nevie brániť.

- je tu úmysel ublížiť fyzicky alebo psychicky
- agresia jedného žiaka, alebo skupiny žiakov
- opakované útoky
- nevyrovnaný pomer síl medzi agresorom a obeťou
- šikana zahŕňa: slovné ponižovanie, nadávanie, výsmech, hrubé žartovanie, vydieranie, obmedzovanie slobody, pohrdanie, poškozovanie osobných vecí, telesné napadnutie
- následky šikany môžu byť vážne a dlhodobé
- šikana je právne postihnuteľná

Stratégia našej školy v prevencii šikanovania

1. Základným opatrením je dôsledné dodržiavanie zásady: „Sme škola, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách.“
2. Vo vnútornom poriadku školy (VPŠ) sú zakotvené pravidlá správania žiakov, z ktorých je zrejmé, že šikanovanie nebude tolerované. Žiaci aj rodičia sú dôsledne informovaní o zásadách VPŠ a sankciách pri ich porušení.
3. Nepodceňovať prejavy šikanovania. S negatívnymi dôsledkami šikany pre obeť aj agresora oboznámiť všetkých žiakov, učiteľov v škole.
4. Venovať pozornosť vytvoreniu príjemnej a bezpečnej klímy v škole.
5. Prieskum na škole robiť priebežne (po dohode s rodičmi) formou dotazníkov, rozhovorov, pozorovaním.
6. Informovať žiakov a rodičov o možnosti nahlásiť podozrenie, alebo prejav šikany alebo aj zárodkov šikany triednemu učiteľovi, prípadne zamestnancovi školy,

ktorému žiaci dôverujú, majstrovi OV, výchovnému poradcovi, škol. psychológovi, alebo vedeniu školy (pri zachovaní dôvernosti takýchto oznámení).

7. Riešenie prípadného konkrétneho prejavu šikany viesť vo forme písomných záznamov.
8. Využiť overené preventívne stratégie:
  - zamerať pozornosť na nových žiakov
  - vytvárať v triedach vzťahy založené na úcte k sebe i druhým, na spolupráci, komunikácii, schopnosti riešiť konflikty
  - využívať hry, cvičenia, skupinové práce, diskusie, učenie zamerané na nenásilné riešenie konfliktov
  - zvyšovať sebavedomie žiakov
  - dôsledne dodržiavať dozory v súlade s pracovným poriadkom
  - viesť žiakov k zdravému spôsobu života
  - rozvíjať záujmy žiakov.
9. Oboznámiť pedagogických zamestnancov so systémom školy pre oznamovanie a vyšetrovanie šikanovania, zvyšovať informovanosť pedagogických zamestnancov, organizovať semináre s odborníkmi zaoberajúcimi sa danou problematikou.
10. Zabezpečiť vzdelávanie v oblasti prevencie šikany, najmä triednych učiteľov (TU), koordinátorov prevencie a výchovného poradcu školy (VP).
11. Spolupracovať s odborníkmi s CPPPaP alebo ďalšími odbornými pracoviskami.
12. V pracovnom poriadku školy vymedziť oznamovaciu povinnosť pre pedagogických aj nepedagogických zamestnancov školy.
13. Zaangažovať do riešenia a do prevencie šikany aj žiacku školskú radu.

Metódy riešenia prípadného šikanovania v škole

1. Zaisťovať ochranu obeti (obetiám) šikany.
2. Individuálny rozhovor s obeťou.
3. Individuálny rozhovor s agresorom s následným prediskutovaním skutočností, ktoré sa stali a porušení pravidiel správania a VPŠ.
4. Nájsť svedkov šikanovania, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami.
5. Nikdy nekonfrontovať obeť a agresora!
6. Kontaktovať rodičov (zák. zástupcov) – osobitne rodičov obeť aj agresora.
7. Viesť o šikane záznam s menami, popisom prostredia, času, spôsobu, častosti výskytu šikany, príčin šikany.
8. V zázname uviesť aj závery riešenia a postihy agresora(ov).
9. Ak bol žiak zranený, vyfotografovať zranenia.
10. Kontaktovať CPPPaP, oddelenie sociálnej kurately ÚPSVaR, prípadne políciu.
11. Naučiť obeť zásady obrannej stratégie.
12. Využiť anonymný dotazník v triede.
13. Urobiť opatrenia na zlepšenie vzťahov v triede a vytvorenie klímy v kolektíve, ktorá pomôže obeť aj agresorovi.

Ak ide o skupinové násilie

1. Okamžite pomôcť obeť (obetiám)
2. Dohoda riaditeľa s pedagogickými zamestnancami na postupe vyšetrovania.
3. Vyšetriť prípad šikany.
4. Izolovať od seba agresorov (zabrániť možnosti dohody na výpovedi).

5. Pokračovať v pomoci a v podpore obeti.
6. Kontaktovať rodičov (individuálne rodičov obetí a agresorov), CPPPaP, sociálnu kuratelu ÚPSVaR, DC a pod.
7. Pri podozrení na spáchanie prečinu, alebo trestného činu nahlásiť prípad na políciu.

Postup školy v prípade zistenia šikanovania

1. Ten zamestnanec, ktorý prípad šikany zistí, informuje triedneho učiteľa (TU) obeť aj agresora, VP a zástupcu vedenia školy (zistí meno a triedu žiaka).
2. TU si na prešetrenie šikany prizve žiakov, zamestnanca školy, ktorý skutočnosť oznámil a VP.
3. Spíše záznam, ktorý v 1 vyhotovení odovzdanú VP a zástupcovi vedenia školy, 1 exemplár zostáva v dokumentácii žiaka. V zápise je dôležité uviesť popis skutočností, ktorá sa stala, vyjadrenie obeť aj agresora, návrh opatrení na riešenie.
4. TU obeť aj agresora pozve na pohovor s VP a vedením školy zákonných zástupcov žiakov (nie v jednom termíne, oddelene).
5. Po písomnom uzavretí celého prípadu rozhodne riaditeľ školy o ďalšom postupe v súlade s VPŠ, prac. poriadkom školy, resp. zákonom č. 300/2005 Z.z. a č. 372/1990 Z.z.
6. Ak šikanu zistí žiak školy, je povinný okamžite o tom informovať TU, alebo zastupujúceho TU, prípadne zástupcu vedenia školy.

Opatrenia na riešenie situácie

Pre obeť:

1. zvýšiť informovanosť rodičov aj žiaka
2. zorganizovať skupinový program v spolupráci s CPPPaP
3. individuálna práca s obeťou
4. možnosť odporučiť rodičom obeť spoluprácu s CPPPaP,

Pre agresorov:

1. zvýšiť informovanosť rodičov aj žiaka
2. zorganizovať skupinový program v spolupráci s CPPPaP
3. individuálna práca s agresorom
4. možnosť odporučiť rodičom agresora spoluprácu s CPPPaP,
5. uloženie výchovných opatrení: napomenutie a pokarhanie triednym učiteľom, riaditeľom školy, podmienené vylúčenie, vylúčenie
6. zníženie známky zo správania
7. odporúčenie rodičom na dobrovoľný diagnostický pobyt žiaka v diagnostickom centre, prípadne do liečebno-výchovného sanatória
8. oznámenie ÚPSVaR – sociálno-právna ochrana detí za účelom využitia nutných výchovných opatrení v prospech maloletého v zmysle zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci, v znení neskorších predpisov
9. oznámenie príslušnému útvaru PZ SR, ak došlo k závažnejšiemu prípadu šikany, pri ktorom je podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, alebo čin inak trestný (pri maloletých).

ZÁVER

1. Dodržiavať metodické usmernenie MŠ SR č. 7/2006-R k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach.
2. Pri podozrení na šikanu dôsledne spolupracovať s rodinou obete i agresora.
3. Dodržiavať taktný prístup a zachovanie dôvernosti informácií.
4. Spolupracovať s CPPPaP, ÚPSVaR, políciou a organizáciami poskytujúcimi programy, ktoré pozitívne ovplyvňujú prevenciu šikany a agresivity.
5. Dôsledne zamedziť akejkoľvek forme násilia, týrania a zneužívania detí a dbať na kriminálnu prevenciu žiakov.

PaedDr. Jozef H o r á k
riaditeľ školy